

200
ΧΡΟΝΙΑ
ΑΠΟ
ΤΟ 1821

Αφιέρωμα

Αγωνιστές, ιερωμένοι, πολιτικοί, λόγιοι και καθημερινοί άνθρωποι των οθωνικών χρόνων απεικονίζονται στα ανέκδοτα σχέδια του βέλγου διπλωμάτη και ζωγράφου **Μπενζαμέν Μαρί** που κυκλοφορούν σε μια πολυτελή έκδοση

Πορτρέτα της Ιστορίας

ΤΗΣ ΛΑΜΠΡΙΝΗΣ ΚΟΥΖΕΛΗ

Ενας ταξιδιώτης στην Ελλάδα σήμερα θα διέσωζε σπιγμές και πρόσωπα στα φωτογραφικά άλμπουμ του κινητού του. Ο βέλγος *Μπενζαμέν Μαρί* (Benjamin Mary, 1792-1846), ο οποίος βρίσκεται στην Ελλάδα σε διπλωματική αποστολή στα χρόνια του Οθωνα, δεν είχε το μέσο της φωτογραφίας στη διάθεσή του, ήταν όμως ζωγράφος με οξυδερκή ματιά και μεγάλη ικανότητα στο σκίτσο. Δεν τον γοητεύουν οι αρχαιολογικοί τόποι και τα μνημεία, ούτε η ελληνική ύπαιθρος, αλλά οι άνθρωποι που γνωρίζει – και όσο μένει στην Ελλάδα, από το 1839 ως το 1844, τους ζωγραφίζει, όπως φαίνεται, ακατάπαινα. Ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης, χωρίς την περικεφαλαία με την οποία τον απεικόνισε ο Διονύσιος Τσόκος στην προσωπογραφία που αναπαραγωγές της στόλιζαν κάποτε τις σχολικές τάξεις, παρουσιάζεται σε δύο πορτρέτα του Μαρί που εκπέμπουν δυναμισμό αλλά και εσωτερικότητα.

Ο Ιωάννης Μακρυγιάννης, ο ηλικιωμένος Νικηταράς που έχει αποκοινηθεί στην πολυθρόνα του, ο Τσάμης Καρατάσος, οι Μποτσαράιοι Δημήτριος και Κώστας, οι πρωθυπουργοί Ιωάννης Κωλέττης, ζωγραφισμένος στο σπίτι του με οικιακή περιβολή, και Ανδρέας Μεταξάς, αλλά και ο απρόθυμος να ποζάρει λόγιος Ιάκωβος Ρίζος Νερουλός και ο τελευταίος εκπρόσωπος της Υψηλής Πύλης στην Εύβοια Χασάν Μπέης εμπνέουν τον βέλγο ζωγράφο. Δίπλα σε αυτούς, καθημερινοί άνθρωποι, ένας γέρος σκοπελήτης ναυτικός με διαπεραστικό βλέμμα, επιβλητικά λευκά μουστάκια και χαρακτηριστική ναυτική ενδυμασία κι ένας μανιάτης φαράς με ανοιχτή πουκαμίδα και δασύτριχο στήθος, σαν λαϊκός πρωταγωνιστής του κινηματογράφου.

Το λανθάνον λεύκωμα με τα 320 πρόσωπα που ζωγράφισε ο Μαρί απέκτησε το ίδρυμα Σύλβιας Ιωάννου σε δημοπρασία το 2016 στο Λονδίνο και κυκλοφορούν, σε συνεργασία με το Εθνικό Ιστορικό Μουσείο που ανέλαβε την τεκμηρίωση του υλικού και την ταύτιση των προσώπων υπό την επιστημονική επιμέλεια της ιστορικού **Χαρίκλειας Δημακοπούλου**, στον τόμο *Η Ιστορία έχει πρόσωπο. Μορφές του 1821 στην Ελλάδα του Οθωνα από τον βέλγο διπλωμάτη Benjamin Mary* (Ιδρυμα Σύλβιας Ιωάννου / Εθνικό Ιστορικό Μουσείο, 2020).

Ιστορίες ανθρώπων...

Πολιτικοί, αγωνιστές, ιερωμένοι, λόγιοι, άνθρωποι του λαού απεικονίζονται στα σχέδια του Μαρί με ρεαλισμό. Τους ζωγραφίζει εκ του φυσικού και ζητεί στους εικονιζόμενους να υπογράφουν το πορτρέτο τους, σημειώνοντας στα περισσότερα τον τόπο

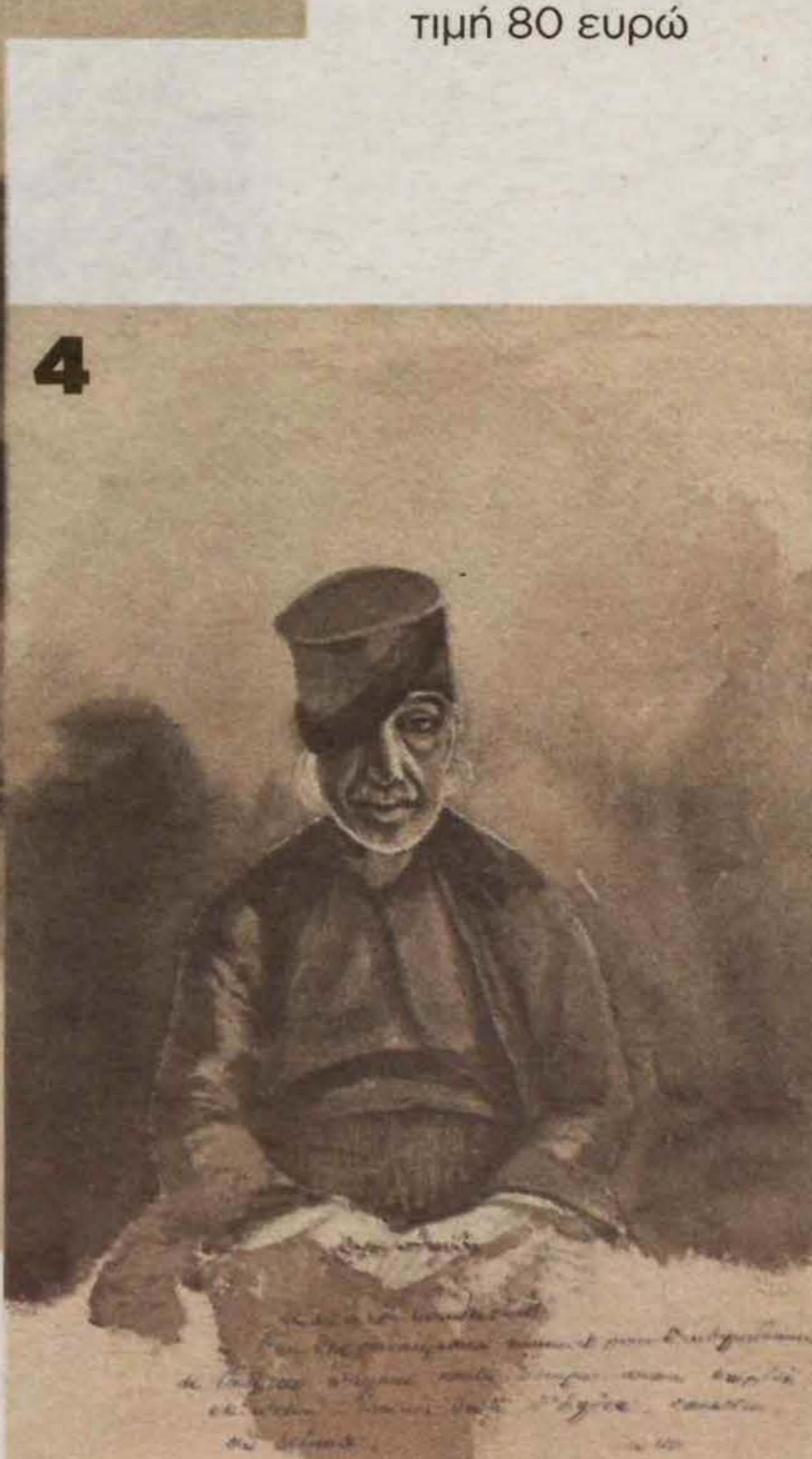
1

2

3

4

Η ΙΣΤΟΡΙΑ
ΕΧΕΙ
ΠΡΟΣΩΠΟ
ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥ 1821
ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΣ ΤΟΥ
ΟΘΩΝΑ ΑΠΟ ΤΟΝ
ΒΕΛΓΟ ΔΙΠΛΩΜΑΤΗ
Benjamin Mary

Επιμέλεια Χαρίκλεια
Γ. Δημακοπούλου.
Εκδόσεις Ιδρυμα
Σύλβιας Ιωάννου /
Εθνικό Ιστορικό
Μουσείο, 2020,
σελ. 384,
τιμή 80 ευρώ

και τον χρόνο. Οι αριθμημένες προσωπογραφίες, υδατογραφίες οι περισσότερες με καπτανοκόκινο χρώμα σε χαρτιά σχεδιάσεως, κάποιες ημιτελείς με μολύβι και κάποιες επιχρωματισμένες, αναπαριστούν τις χαρακτηριστικές κομιδώσεις, γένια, μουστάκια, καπέλα, ενδυμασίες σε μια ζωντανή εικόνα της εποχής ενώ τα πρόσωπα έχουν μια εκφραστικότητα σχεδόν ψυχογραφική, αποτέλεσμα της οικειότητας του Μαρί με πολλούς από τους εικονιζόμενους. Ο υδραίος γερουσιαστής Λάζαρος Κουντουριώπης, φημισμένος για τον κλειστό χαρακτήρα του, παρουσιάζεται στο σχέδιο του Μαρί σχεδόν χαμογελαστός, σε μια σπάνια απεικόνιση κατά μέτωπον, όπου φαίνεται καθαρά το καλυμμένο (υγιές) μάτι του – επειδή είχε γεννηθεί με μάτια διαφορετικού χρώματος, που θεωρούνταν γρούσους ζά στη ναυτική δεισιδαιμονία.

...και άνθρωποι με ιστορία

Η Ιστορία έχει πρόσωπο μεν, αλλά και τα πρόσωπα έχουν ιστορία, σε πολλές περιπτώσεις ακόμη ανεξερεύνητη ή άγνωστη στο ευρύ κοινό. Τα σχέδια του Μαρί, και η επίμοχθη τεκμηρίωσή τους από τις ιστορικούς του Εθνικού Μουσείου, μας προκαλούν να ανακαλύψουμε τις ιστορίες των ανθρώπων. Οι τρεις γυναίκες που απεικονίζονται, για παράδειγμα, στα πολυπρόσωπα σκίτσα των πληρεζουσίων και των θεατών της Εθνικής Συνέλευσης του 1843-1844, την οποία παρακολούθει και ο Μαρί ως θεατής, λένε πολλά για τη συμμετοχή των γυναικών της εποχής στον δημόσιο βίο. Σε ένα από αυτά διακρίνεται ανάμεσα στους άνδρες η Ανθούσα Παλάσκα-Ντε Ρουζού, η περίφημη Μαντάμ Ροζού, όπως την αποκαλούσαν τα δημοσιεύματα των οστιρικών εφημερίδων της εποχής, κόρη του ηπειρώτη αγωνιστή Χρήστου Παλάσκα, σύζυγος του γάλλου Αλέξανδρου ντε Ρουζού. Ο Ντε Ρουζού, προστατευόμενος του Κωλέττη, είχε εργαστεί στο γραφείο της Δημοσίου Οικονομίας, συμμετείχε στην ίδρυση της Εθνικής Τραπέζης το 1841 και διετέλεσε πρόξενος της Γαλλίας στη Σύρο. Η Ανθούσα, φανατική θαυμάστρια του Θεόδωρου Δηλιγιάννη, παρακολούθησε με ενδιαφέρον τα πολιτικά πράγματα και δεν έλειπε από τις κοινοβουλευτικές συνεδριάσεις.

Είκοσι δύο από τους πίνακες του Μαρί παρουσιάζονται σε υπαίθρια έκθεση στον Εθνικό Κήπο ως τα τέλη Απριλίου.

1. Πληρεζούσιοι και θεατές στην Εθνική Συνέλευση του 1843-1844. Στην επάνω σειρά διακρίνεται ανάμεσα στους άνδρες η Ανθούσα Παλάσκα-Ντε Ρουζού.
2. Κωνσταντίνος Οικονόμου ο εξ Οικονόμων.
3. Από αριστερά: Αναστάσιος Μαυρομιχάλης, Ηλίας Σαλαφατίνος
4. Λάζαρος Κουντουριώπης.

Σχέδια του Benjamin Mary (Συλλογή Ιδρύματος Σύλβιας Ιωάννου).

Ο Μπενζαμέν Μαρί
ζωγραφίζει
τους ανθρώπους
εκ του φυσικού χρωμάτων
από τους εικονιζόμενους
να υπογράφουν το
πορτρέτο τους